

College informatiebrief

Onderwerp: Meicirculaire 2024

Datum: 24 juni 2024

Portefeuille J.C. Paas

Samenvatting

Op 27 mei jl. verscheen de meicirculaire 2024. In de meicirculaire informeert het Rijk gemeenten over aanpassingen in het gemeentefonds. De meicirculaire zorgt structureel voor een verbetering van het exploitatiesaldo van ongeveer € 0,7 miljoen. Het jaar 2025 vormt hierop een negatieve uitzondering, dat verslechtert met ongeveer € 0,2 miljoen. In onderstaande tabel is het effect voor Sliedrecht weergegeven:

(Bedragen x € 1.000)

	2024	2025	2026	2027	2028
Stand Voorjaarsnota 2024	1.189				
Stand Kadernota 2025		46	-5.014	-5.160	-6.077
Netto effect Meicirculaire 2024	692	-210	759	676	729
Meerjarenraming incl. Meicirculaire	1.881	-164	-4.255	-4.484	-5.348

Overzicht Meicirculaire

Structureel komt er voor Sliedrecht ongeveer € 0,9 miljoen extra beschikbaar via het gemeentefonds, het bruto effect van de Meicirculaire. Een deel hiervan is geormerkt. Dit zijn middelen die met een 'gedachte' aan een specifiek bestedingsdoel beschikbaar zijn gesteld. Vaak zijn met gemeenten (VNG) ook inhoudelijke afspraken gemaakt over de inspanning die gemeenten zullen leveren om de achterliggende beleidsdoelstellingen te realiseren. Wanneer je de geormerkte middelen verrekend met het bruto effect dan krijg je het netto effect meicirculaire 2024. Het netto effect komt ten gunste van het exploitatiesaldo.

(Bedragen x € 1.000)

	2024	2025	2026	2027	2028
Bruto effect Meicirculaire 2024	890	-61	905	827	884
Stelpost Geormerkte middelen	-198	-149	-146	-151	-155
Netto effect Meicirculaire 2024	692	-210	759	676	729

In het vervolg van deze CIB worden de geormerkte middelen en de opbouw van het netto effect nader toegelicht.

Geormerkte middelen

In onderstaande tabel staan de toegevoegde geormerkte middelen benoemd, vervolgens worden deze toegelicht:

(Bedragen x € 1.000)

nr.	Onderdeel	2024	2025	2026	2027	2028
1	Aanpak armoede en schulden	55	58	57	59	61
2	Werkdruk verlaging jeugdbescherming	42	45	44	45	46
3	Compensatieregeling Voogdij 18+	0	46	45	47	48
4	Uitvoeringskosten Omgevingswet	101	0	0	0	0
	Stelpost Geormerkte middelen	198	149	146	151	155

1. Aanpak armoede en schulden

Vanuit de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden heeft het kabinet structureel middelen beschikbaar gesteld, nadat eerder in 2023 eenmalig middelen zijn toegekend.

2. Werkdruk verlaging jeugdbescherming

Het ministerie van Justitie en Veiligheid en de VNG hebben een bestuurlijk akkoord gesloten over het verlagen van de werkdruk in de uitvoering van de jeugdbescherming en jeugdreclassering door de gecertificeerde instellingen.

3. Compensatie regeling Voogdij 18+

De integratie uitkering Voogdij 18+ is in 2022 onderdeel geworden van de algemene uitkering. Vanuit voorzichtigheid was er hierbij een budget achtergehouden voor eventueel nog toe te kennen compensatieregelingen. Deze reservering wordt nu ook structureel overgeheveld naar de algemene uitkering.

4. Uitvoeringskosten Omgevingswet

Ook in 2024 worden er aanvullende middelen uitgekeerd in relatie tot de ingevoerde Omgevingswet. De middelen zijn bedoeld om er zorg voor te kunnen dragen dat gemeenten zijn aangesloten, geoefend en ingeregeld en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Ook in 2025 komt naar verwachting nog een eenmalig bedrag van vergelijkbare omvang beschikbaar. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht.

Netto effect Meicirculaire

Het netto effect is het gedeelte van de mutatie in het gemeentefonds dat ten gunste kan worden gebracht van het exploitatiesaldo. Het netto effect van de meicirculaire is het gevolg van diverse wijzigingen. In onderstaande tabel zijn deze gespecificeerd, vervolgens worden deze wijzigingen nader toegelicht.

(Bedragen x € 1.000)

nr.	Onderdeel	2024	2025	2026	2027	2028
1	Accres	406	-930	-136	-215	-159
2	Schrappen opschalingskorting	0	0	895	891	888
3	Ruimte onder het plafond BCF	286	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
4	Besparingsverlies Jeugd (gecompenseerd)	0	720	p.m.	p.m.	p.m.
	Netto effect Meicirculaire 2024	692	-210	759	676	729

1. Accres

De omvang van het gemeentefonds was gekoppeld aan de hoogte van de uitgaven van het Rijk. De mutatie die hier het gevolg van is wordt het accres genoemd. Het accres is vrij besteedbaar. Het accres bevat compensatie voor prijsstijgingen en volume groei (denk bijvoorbeeld aan de toename van het aantal ouderen).

Er is begin 2024 intensief gesproken tussen gemeenten (VNG) en het Rijk over stabiele en beter beheersbare financiering van gemeenten. Het gevolg hiervan is dat de nieuwe financieringssystematiek versneld is ingevoerd en dat tegelijkertijd de opschalingskorting helemaal is vervallen. In de nieuwe systematiek is er een koppeling van het gemeentefonds aan het BBP als grondslag voor het accres.

Geormerkte middelen van beperkte omvang presenteren we eveneens als accres en deze zitten daarmee in de genoemde reeks.

2. Schrappen opschalingskorting

De door gemeenten zo verfoeide opschalingskorting is eindelijk geschrapt. De opschalingskorting is in 2015 onder het bewind van minister Plasterk opgevoerd met als onderbouwing dat gemeenten moeten opschalen naar minimaal 100.000 inwoners. De aanname was dat dat tot gevolg zou hebben dat er minder kosten zouden optreden. Dit beleid is kort daarna direct losgelaten, maar de korting werd vervolgens niet geschrapt. Dat is nu alsnog gebeurd.

3. Ruimte onder het plafond BCF

Vanuit het gemeentefonds wordt het zogenaamde BTW-compensatiefonds gevormd. Vanuit dit fonds worden BTW-kosten voor gemeenten gecompenseerd. Indien er middelen resteren in het BTW-compensatiefonds dan worden deze weer teruggestort in het gemeentefonds. Over 2023 resteert er voor gemeenten € 214 miljoen meer dan aangenomen, dit wordt uitgekeerd aan de gemeenten.

4. Besparingsverlies Jeugd (gecompenseerd)

In het coalitieakkoord Rutte IV is een besparing ten aanzien van Jeugdzorg opgenomen oplopend tot € 511 miljoen in 2027. De gedachte hierbij is dat maatregelen op rijksniveau zouden moeten leiden tot daling van de kosten van de jeugdzorg bij gemeenten. Deze maatregelen zijn tot op heden niet genomen, waardoor de kosten ook niet dalen. Om dit te compenseren stort het Rijk in 2025 € 500 miljoen in het gemeentefonds. Onze Kadernota 2025 sluit echter al aan op de begroting 2025 van de Serviceorganisatie Jeugd (en daarmee op de verwachte kosten van de jeugdzorg). De toegekende middelen kunnen daarom ten gunste komen van het exploitatiesaldo, waar in eerdere jaren juist tekorten vanuit Jeugd terecht zijn gekomen.

Effect op de meerjarenraming

In de Kadernota 2025 is het effect van de meicirculaire 2024 nog niet verwerkt. In onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt hoe het saldo van de meerjarenraming muteert als gevolg van de meicirculaire:

(Bedragen x € 1.000)

	2024	2025	2026	2027	2028
Stand Voorjaarsnota 2024	1.189				
Stand Kadernota 2025		46	-5.014	-5.160	-6.077
Netto effect Meicirculaire 2024	692	-210	759	676	729
Meerjarenraming incl. Meicirculaire	1.881	-164	-4.255	-4.484	-5.348

Vervolg

In deze CIB is beschreven welke mutaties op basis van de meicirculaire optreden in het gemeentefonds. Het financiële effect zal worden verwerkt in de Najaarsnota 2024 voor wat betreft 2024 en de Begroting 2025 voor wat betreft 2025 en verder. Er zal dan ook een nadere afweging plaatsvinden, of dat de onder geormerkte middelen genoemde bedragen ook daadwerkelijk moeten worden ingezet voor het genoemde doel. Het betreft tenslotte algemene middelen inzet kan in Sliedrecht overbodig zijn, of het kan dat er al afdoende budget beschikbaar is. Wanneer inzet niet nodig blijkt, dat kunnen desbetreffende geormerkte middelen alsnog vrijvallen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Sliedrecht,
De secretaris, De burgemeester,

N.H. Kuiper mca mcm

mr. drs. J.M. de Vries